

שבת ע אוקספורד 366

חייב על כל אב מלאכה וכו':
חילוק מלאכות מנא לן
אמ' שמואל אמ' קרא 'מחלליה מות יומת': התורה ריבתה מיתות הרבה על חילול אחד
האי במזיד כתי'
אם אינו ענין למזיד דהכתי' 'כל העושה בו מלאכה יומת' תנהו ענין לשוגג ומאי יומת בממון
ותיפוק לי' חילוק מלאכות מהיכא דנפק ליה לר' נתן
דתניא ר' נתן אומ' לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת מה ת"ל
לפי שנא' 'ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה יי לעשות אותם. ששת
ימים תעשה מלאכה':
'דברים' 'הדברים'.
'אלו הדברים'. אלו שלשים ותשע מלאכות שנאמרו למשה בסיני.
יכול אם עשאים כולם בהעלם אחד לא יהא חייב אלא אחת ת"ל 'בחריש ובקציר תשבות'.
ועדיין אני אומר על חרישה וקצירה חייב שתיים ועל כולן לא יהא חייב אלא אחת
ת"ל 'לא תבערו אש בכל מושבתיכם ביום השבת'.
הבערה בכלל היתה ולמה יצתה להקיש אליה ולומ' לך מה הבערה מיוחדת שהיא אב מלאכה וחייבין עליה
בפני עצמה אף כל שהיא אב מלאכה חייבין עליה בפני עצמה
שמואל סבר לה כר' יוסי דאמ' הבערה ללאו יצאת
(דתניא הבערה ללאו יצאת)
דתניא הבערה ללאו יצאת דברי ר' יוסי ר' נתן אומ' הבערה לחלק יצאת
ותיפוק לי' חילוק מלאכות מהיכא דנפק ליה לר' יוסי
דתניא ר' יוסי אומ' 'ועשה אחת' 'ועשה הנה' פעמים שחייב אחת על כולן פעמים שהוא חייב על כל אחת ואחת
ואמ' ר' יוסי בר חנינא מאי טעמא דר' יוסי
אחת מאחת והנה מהנה
אחת שהיא הנה והנה שהיא אחת
אחת שמעון
מאחת שם משמעון
הנה אבות
מהנה תולדות
'אחת שהיא הנה' זדון שבת [ושגיגת מלאכות].
'הנה שהיא אחת' שגגת שבת [וזדון מלאכות].
שמואל אחת שהיא הנה והנה שהיא אחת לא משמע ליה:

שבת עב:

דתניא חומר בשבת מבשאר מצות וחומר בשאר מצות מבשבת
חומר בשבת שהשבת עשה שתיים בהעלם אחת חייב מה שאין כן בשאר מצות
וחומר בשאר מצות בשאר מצות שגג בלא מתכוין חייב מה שאין כן בשבת

מקבילות במדרשי הלכה

מכילתא דרבי ישמעאל ויקהל - מסכתא דשבתא פרשה א

לא תבערו אש וגו'. למה נאמר, לפי שהוא אומר +שמות לד כא+ בחריש ובקציר תשבות, שבות מחריש בשעת הקציר, שבות מערב שביעית לשביעית; אין לי אלא שהוא שובת מערב שביעית לשביעית, יכול כן ישבות מערב שבת לשבת, [והדין נותן הואיל ושביעית לשם השם, ושבת לשם השם, אם למדתי שהוא שובת מערב שביעית לשביעית, כך ישבות מערב שבת לשבת], ועוד קל וחומר, ומה שביעית שאין חייבין עליה לא כרת ולא מיתת בית דין, דין הוא שישבות מערב שביעית לשביעית, שבת שחייבין עליה כרת ומיתת בית דין, דין הוא שישבות מערב שבת לשבת; ולא יהיה רשאי להדליק לו נר, או להטמין לו את החמין או לעשות לו מדורה, ת"ל לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת, ביום השבת אי אתה מבעיר, אבל אתה מבעיר מערב שבת לשבת. -

דבר אחר לא תבערו אש בכל מושבותיכם, למה נאמר, לפי שנאמר +ויקרא ו+ אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה, שומע אני בין בחול בין בשבת, ומה אני מקיים מחלליה מות יומת, בשאר כל מלאכות, חוץ מן המערכה; ובמערכה, ומה אני מקיים לא תכבה, בשאר כל הימים חוץ מן השבת, תלמוד לומר לא תבערו אש בכל מושבותיכם, במושבות אי אתה מבעיר אבל אתה מבעיר בבית המקדש. -

אמר אחד מתלמידי רבי ישמעאל, הרי הוא אומר לא תבערו אש, למה נאמר, לפי שהוא אומר +דברים כא כב+ וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת, שומע אני בין בחול בין בשבת, ומה אני מקיים מחלליה מות יומת, בשאר מלאכות חוץ ממיתת בית דין; או אינו אפילו במיתת בית דין, ומה אני מקיים +דברים כא כב+ ותלית אותו על עץ, בשאר כל הימים חוץ מן השבת; ובשבת, ת"ל לא תבערו אש וגו', שריפה בכלל היתה ויצאת ללמד, מה שרפה מיוחדת שהיא אחת ממיתות בית דין, ואינה דוחה את השבת, אף כל שאר מיתות בית דין לא ידחו את השבת. -

רבי יונתן אומר, לא תבערו אש, למה נאמר, לפי שנאמר ויקהל משה וגו', שומע אני, לא יהא חייב עד שיעבור על שלשים ותשע אבות מלאכות, תלמוד לומר בחריש ובקציר תשבות; עדיין אני אומר, עד שיעבור על שתיים, ואם לאו אינו חייב, תלמוד לומר לא תבערו אש, הבערה היתה בכלל ויצאת ללמד, אלא מה הבערה מיוחדת שהיא אחת משלשים ותשע אבות מלאכות וחייבין עליה בפני עצמה, אף כל שאר שלשים ותשע אבות מלאכות, דין הוא שיהא חייב על כל אחת ואחת בפני עצמה. -

רבי נתן אומר, לא תבערו אש, למה נאמר, לפי שהוא אומר, ויקהל משה, שומע אני יהא רשאי להדליק לו את הנר ולהטמין לו את החמין ולעשות לו מדורה, תלמוד לומר לא תבערו אש.

ויקרא (פרשת ויקרא) פרק ד פסוק ב

דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר נֹפֶשׁ כִּי תִחָטָא בְּשִׁגְגָה מִכָּל מִצְוֹת ה' אֲשֶׁר לֹא תַעֲשֶׂינָהּ וְעָשָׂה מֵאַחַת מֵהֵנָּה:

ספרא ויקרא - דבורא דחובה פרשה א תחילת פרק א אות ד - ז

(ד) ועשה אחת

יכול עד שיכתוב את כל השם עד שיארוג את כל הבגד עד שיעשה את כל הנפה
ת"ל מאחת,

אי מאחת יכול אפי' כתב אות אחת אפילו ארג חוט אחד אפילו עשה בית אחד בנפה ובכברה
ת"ל ועשה אחת,

הכיצד עד שיכתוב שם קטן משם גדול שם משמעון ומשמואל ונח מנחור ודן מדניאל וגד מגדיאל.

(ה) ר' יהודה אומר אפילו כתב שתי אותיות והן שם אחד חייב כגון שש תת רר גג חח
א"ר יוסי וכי משם כותב הוא חייב והלא איננו חייב אלא משם רושם שהן רושמיין על קרשי המשכן לידע אי זהו
בן זוגו לפיכך אם שרט שריטה אחת על שני נסרין או שתי שריטות על נסר אחד חייב.

(ו) ר' שמעון אומר ועשה אחת

יכול עד שיכתוב את כל השם עד שיארג את כל הבגד עד שיעשה את כל הנפה ת"ל מאחת,
אי מאחת יכול אפילו כתב אות אחת אפי' ארג חוט אחד אפי' עשה בית אחד בנפה ובכברה

ת"ל ועשה אחת,

הכיצד עד שיעשה מלאכה שכיוצא בה מתקיימת,

ר' יוסי אומר ועשה אחת ועשה הנה

פעמים שהוא חייב אחת על כלם ופעמים שהוא חייב על כל אחת ואחת.

(ז) הכיצד

מי שאין יודע עקר שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה אף על פי שמעין אבות מלאכות עשה אינו חייב
אלא חטאת אחת כל ימיו

והיודע עקר שבת ועשה ואמר אין זו שבת אין זו שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה חייב על כל שבת
ושבת,

והיודע שהוא שבת וטעה ואמר אין זו מלאכה אין זו מלאכה ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה

אם מענין אבות מלאכות עשה חייב על כל מלאכה ומלאכה

ואם מענין מלאכה אחת חייב על כל העלם והעלם.

מכילתא	בבלי
<p>רבי יונתן אומר, לא תבערו אש, למה נאמר, לפי שנאמר ויקהל משה וגו',</p> <p>שומע אני, לא יהא חייב עד שיעבור על שלשים ותשע אבות מלאכות, תלמוד לומר בחריש ובקציר תשבות;</p> <p>עדיין אני אומר, עד שיעבור על שתיים, ואם לאו אינו חייב, תלמוד לומר לא תבערו אש, הבערה היתה בכלל ויצאת ללמד, אלא מה הבערה מיוחדת שהיא אחת משלשים ותשע אבות מלאכות וחייבין עליה בפני עצמה, אף כל שאר שלשים ותשע אבות מלאכות, דין הוא שיהא חייב על כל אחת ואחת בפני עצמה. -</p>	<p>ר' נתן אומר לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת מה ת"ל לפי שנא' ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה יי' לעשות אותם. ששת ימים תעשה מלאכה: 'דברים' 'הדברים'. 'אלו הדברים'. אלו שלשים ותשע מלאכות שנאמרו למשה בסיני. יכול אם עשאם כולם בהעלם אחד לא יהא חייב אלא אחת ת"ל 'בחריש ובקציר תשבות'. ועדיין אני אומר על חרישה וקצירה חייב שתיים ועל כולן לא יהא חייב אלא אחת ת"ל 'לא תבערו אש בכל מושבתיכם ביום השבת'. הבערה בכלל היתה ולמה יצתה להקיש אליה ולומ' לך מה הבערה מיוחדת שהיא אב מלאכה וחייבין עליה בפני עצמה אף כל שהיא אב מלאכה חייבין עליה בפני עצמה</p>

ספרא	בבלי
<p>ר' יוסי אומר ועשה אחת ועשה הנה פעמים שהוא חייב אחת על כלם ופעמים שהוא חייב על כל אחת ואחת. (ז) הכיצד מי שאין יודע עקר שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה אף על פי שמעין אבות מלאכות עשה אינו חייב אלא חטאת אחת כל ימיו והיודע שהוא שבת וטעה ואמר אין זו מלאכה אין זו מלאכה ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה אם מענין אבות מלאכות עשה חייב על כל מלאכה ומלאכה ואם מעין מלאכה אחת חייב על כל העלם והעלם.</p>	<p>ר' יוסי אומר 'ועשה אחת' 'ועשה הנה' פעמים שחייב אחת על כולן פעמים שהוא חייב על כל אחת ואחת ... 'הנה שהיא אחת' שגגת שבת] זדון מלאכות 'אחת שהיא הנה' זדון שבת ושגיגת מלאכות.</p>

מה טיב חילוק מלאכות?

רש"י מסכת שבת דף ע עמוד א

חילוק מלאכות - שגופי מלאכות מתחלקים לחטאות אע"פ שבהעלם אחד:

רש"י מסכת שבת דף עב עמוד ב

חלב ודם - דומיא דטחינה וקצירה, שהן שני גופין.

רש"י מסכת סנהדרין דף סב עמוד ב

קצירה וטחינה - דאיכא שמות מחולקין, ומשום הכי חייב שתיים.

רש"י מסכת כריתות דף טז עמוד א

אי קבעי מיניה שבתות כגופין דמיין אי לא - אי האי דעבד בכמה שבתות אותן מלאכות שעשה בזו עשה בזו ובהעלם אחד דלא הודע לו בינתיים מי אמרינן כיון דבתרי שבתות עשאן הויין הני תרתי שבתות כשני גופי עבירות כאילו קצר זרע בהעלם אחת וחייב על כל אחת או לא דאמרינן דהוי כעושה מלאכה אחת כמה פעמים בהעלם אחת דחייב חדא אי הא קמיבעיא ליה אמאי נקט תולדות ליבעי הכי אעשה אב מלאכה אחת בשבתות הרבה מהו.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קלח עמוד א

משום מאי מתריין ביה?

רבה אמר: משום בורר. רבי זירא אמר: משום מרקד.

אמר רבה: כוותי דידי מסתברא, מה דרכו של בורר - נוטל אוכל ומניח הפסולת, אף הכא נמי - נוטל את האוכל ומניח את הפסולת.

אמר רבי זירא: כוותי דידי מסתברא, מה דרכו של מרקד - פסולת מלמעלה ואוכל מלמטה, אף הכא נמי - פסולת מלמעלה ואוכל מלמטה.

תוספות רי"ד מסכת שבת דף קלח עמוד א

משום מאי מתריין בין /ביה/. פי' כיון דהבערה לחלק יוצאת כאלו כתיב לאו אכל מלאכה ומלאכה דמי והו"ל כמו לאוין דחלב ודם שהן חלוקין זה מזה וצריך להתרות על החלב משום חלב ועל הדם משום דם וכך על כל מלאכה ומלאכה:

חדושי הריטב"א מסכת שבת דף ע עמוד א

חילוק מלאכות מנא לן. פירוש שיהא חייב על כל מלאכה ומלאכה כשעשאם בהעלם אחד, וא"ת ולמה לי קרא דהא כיון דמלאכות משונות וחלוקות זו מזו הן הוה ליה כאוכל חלב ודם בהעלם אחד שהוא חייב שתיים, י"ל דאדרבה כיון דשם מלאכה אחת הם ואיסור כולם משום לא תעשה כל מלאכה, הוה ליה כאוכל חלב וחלב בהעלם אחד שאינו חייב אלא אחת.

תוספות מסכת שבת דף עג עמוד ב

משום זורע - אין להוכיח מכאן דצריך להתרות אתולדה משום אב דהא לא קאמר שצריך להתרותו משום זורע אלא דאם התרה בו משום זורע דחייב אבל בריש פרק תולין (לקמן קלח.) משמע קצת דצריך להתרות אתולדה

משום אב דקאמר משמר משום מאי מתרינן ביה (שיהא חייב) רבה אמר משום בורר רבי זירא אמר משום מרקד
וגם זה יש לדחות דהכי פירושו משום מאי מתרינן ביה שיהא חייב רבה אמר משום בורר אבל אם התרו בו
משום מרקד פטור כיון דמתרהו משום דבר שאינו דומה לו הוא סבר שהוא מלעיג בו ופטור אבל אם התרה בו
סתם אל תשמר חייב ונראה שגם ר"ח רוצה לפרש כן
ועוד ראה דברישי בבא קמא (דף ב.) קאמר ולר' אליעזר דמחייב אתולדה במקום אב אמאי קרי ליה אב ואמאי
קרי ליה תולדה ולא משני דלהכי קרי ליה אב דצריך להתרות אתולדה [משום] אב.

תלמוד ירושלמי מסכת סנהדרין פרק ה הלכה א

היו מתרינן בו ושותק מתרינן בו ומרכין בראשו אף על פי שאמר יודע אני פטור עד שיאמר על מנת כן אני עושה.
ראוהו שופך דם אמרו לו הוי יודע שבן ברית הוא והתורה אמרה [בראשית ט ו] שופך דם האדם באדם דמו
ישפך אף על פי שאמר יודע אני פטור עד שיאמר על מנת כן אני עושה.
ראוהו מחלל שבת אמרו לו הוי יודע שהוא שבת והתורה אמרה [שמות לא יד] מחלליה מות יומת אף על פי
שאמר יודע אני פטור עד שיאמר על מנת כן אני עושה.

רמב"ם הלכות שבת פרק א הלכה א - ב

הלכה א

שביתה בשביעי ממלאכה מצות עשה שנאמר +שמות כ"ג+ וביום השביעי תשבית, וכל העושה בו מלאכה ביטל
מצות עשה ועבר על לא תעשה שנאמר +שמות כ"ג+ לא תעשה כל מלאכה, ומה הוא חייב על עשיית מלאכה,
אם עשה ברצונו בזדון חייב כרת, ואם היו שם עדים והתראה נסקל, ואם עשה בשגגה חייב קרבן חטאת
קבועה.

הלכה ב

כל מקום שנאמר בהלכות שבת שהעושה דבר זה חייב הרי זה חייב כרת, ואם היו שם עדים והתראה חייב
סקילה, ואם היה שוגג חייב חטאת.

תוספות מסכת סנהדרין דף סג עמוד א

על כולם אינו לוקה - אפי' למ"ד בס"פ כל שעה (פסחים דף מא:): דלקי אנא ואמבושל משום צלי אש ואזג וחרצן
משום כל אשר יעשה מגפן הנהו מיפרשי טפי מקרא דלא תעבדם דלא מפרש קרא דאיירי במגפף ומנשק
והא דאמרינן בפ"ק דביצה (דף יב.) דמבשל גיד הנשה ב"ט לוקה חמש וחד מינייהו המבשל ב"ט לא חשבינן
להו לאו שבכללות דכתיב כל מלאכת עבודה לא תעשו כמו לא תעבדם דהכא דהתם מפרש טפי דכתיב עבודה
דמשתמע כל מלאכה שהיא עבודה.

השגות הרמב"ן לספר המצוות שורש ט ד"ה ועוד ששם

המין הראשון הוא הלאו הכולל דברים רבים אין עניינם וטעם איסורם שוה והכתוב אסרם כולם בלאו אחד ושם
אחד. כגון לא תאכלו על הדם שהכניסו בו אוכל מהבהמה קודם שתצא נפשה ואוכל בשר קדשים קודם זריקה
וסנהדרין שהרגו את הנפש שאסורין באכילה כל אותו היום. וכגון הלאו הנדרש כל שבקדש פסול ליתן ל"ת על
אכילתו שנכנסין תחתיו טמא ויוצא ולן ונשחט בלילה ופיגול וזולתם הרבה עניינים חלוקין לגמרי. והכל מודים
שלאו כזה אין לוקין עליו כלל כמו שמוזכר בשני שלפסחים (כד א) ובשביעי שלסנהדרין (סג ב). וכן המגפף
והמנשק לע"ז ומכבד ומרבץ לפניו אמרו שם שהוא לאו שבכללות ואין לוקין על אחד מהם.

ואל תבין מהם מפני שהמעשים הללו משתנים שהרי שם אחד להם שכולם עבודה זרה הם. וזה דומה ללאו
דנבלה ולא דלא תעשו כל מלאכה ביום טוב שהם הרבה מלאכות משונות המעשה והעניין ולוקין עליו כמו
שמפורש בשלישי שלמכות (כא ב) ובפסחים (מז ב) ויום טוב (יב א - ב) וכן החורש בשביעית לדעת הדורש כן
לא כל מלאכה שבשדך לוקה עליו כמו שמפורש בתחלת משקין (ג א). והטעם לכל אלו מפני שכל הנכללין
בלאו שם אחד להם וכן המגפף והמנשק והסך והמלביש והמנעיל וזולתם עבודה שמים. אבל כוונתם באמרם

שהוא לאו שבכללות מפני שהמניעה מהם בשלא כדרכה הוא מה שהזהיר ית' (ואתחנן ו) לא תלכו אחרי אלהים אחרים שנכנסים תחתיו עניינים שאמר הכתוב (שם) את י"י אלהיך תירא ואותו תעבוד ובשמו תשבע והזהיר שלא נלך אחר עבודה זרה באלו ולא בזולתם שלא לירא ממנה ולא לעבדה בשום כבוד בעולם כגון בגופך ונשוק זולתם אפילו שלא כדרכה ולא להשבע בשמה וגם יכנס בו שלא לשאל על העתידות ממנה ואם שמענו אותם משמה שלא נלך אחר עצתם וכגון זה לאו שבכללות הוא ואין לוקין עליו כלל:

חדושי הריטב"א מסכת שבת דף ע עמוד א

דברים הדברים אלה הדברים אלו ל"ט מלאכות שנאמרו למשה בסיני יכול עשאים כולם בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת. כך גורס רש"י ז"ל,

ויש מקשים היאך אפשר לומר כן דאדרבה מדכתב מנינא היינו ללמד שהוא חייב ל"ט חטאות וכדאמרין לעיל מנינא למה לי וא"ר יוחנן שאם עשאים כולם וכו',

ולפיכך גורסים יכול אינו חייב אלא אם כן עשאים כולם בהעלם אחד, פירוש והיינו דאשמעינן מנינא שאינו חייב עד שיעשה ל"ט מלאכות, דכל ל"ט מלאכות משום לא תעשה מלאכה הם ועד שיעשם כולם אינו חייב משום לאו זה, תלמוד לומר בחריש ובקציר תשבת אלמא אפי' על מקצתם הוא חייב כשם שחייב על חרישה וקצירה, ועדיין אני אומר על חרישה וקצירה חייב שתיים בגזירת הכתוב אבל על שאר אינו חייב אלא אחת כשעשאו כולם ועל מקצתם פטור,

וגם גירסת הספרים אומר ר"י ז"ל שיש ליישב לפירוש זה, והכי קאמר יכול אם עשאים כולם בהעלם אחת אינו חייב אלא אחת מפני שכולם נידונים בלאו אחד ועד שיעשה כולם אינו חייב ת"ל בחריש ובקציר,

ואין זה מחוור לפי גירסת הספרים שלנו שהיא ברוב הנוסחאות חדשות וישנות, ועוד דלחייבו אמקצתם ממקושש למדנו שנתחייב והוא מלמד על השאר בין למיתה בין לקרבן, והנכון כגירסת הספרים ופרש"י ז"ל.

יכול עשאים כולם [בהעלם אחד] אינו חייב אלא אחת. **דהוה להו כאוכל שני זיתי חלב בהעלם אחד**, ואף על גב דכתב רחמנא [מנינא] אני אומר דאתא לאשמעינן מנין המלאכות החשובות שהיו במשכן הראויות להיות אבות שהן ל"ט, ומכאן ואילך הדבר מסור לחכמים לראות מה הם אותם שראויות להיות במנין זה, דבשלמא גבי מתני' דלעיל שפרט המלאכות בפירוש יש לנו לומר דמנינא לחייבו ל"ט חטאות, אבל אקרא דלא פריט המלאכות מה הן מנינא לכדאמרן.

ת"ל בחריש ובקציר תשבות. פירוש ולמה יצאו מן הכלל אם ללמד שהוא חייב עליהם בפני עצמם הא ממקושש למדנו, אלא ודאי לאשמעינן שאע"פ שעשאים בהעלם אחד חייב שתיים, וכל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד על הכלל כולו יצא.

ועדיין אני אומר על חרישה וקצירה חייב שתיים ועל שאר כל המלאכות שעשאים כולם בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת. פירוש שלא נלמוד מחריש וקציר לכל הכלל,

וא"ת והלא אחת מי"ג מדות היא דכל דבר שהיה בכלל וכו', תירץ רש"י ז"ל בלשון אחד דשאני הכא שהכלל הוא בלאו והפרט היוצא מן הכלל הוא בעשה בחריש ובקציר תשבות,

ואין זה נכון חדא דהכא נמי הא איכא כלל בעשה ביום השביעי תשבות, ועוד דהא פלוגתא היא בשמעתא קמייתא דמועד קטן (ג' א') ואמאי לא אותבינן מהא ברייתא למאן דעביד כלל [בלא תעשה] ופרט לעשה, ולא עוד אלא דהתם לא איפליגו בזה אלא לענין כלל ופרט וכלל אבל לענין דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד מה לי שיצא בלאו מן הכלל או שיצא בעשה.

והנכון כפירוש שני דפירש רש"י ז"ל דלכך אין אנו למדים מחריש וקציר משום דהוה להו שני כתובים הבאים כאחד וקסבר האי תנא שאין מלמדים, וא"ת א"כ מאי האי דאמרין תלמוד לומר לא תבערו כל שכן שהוספת דהשתא הוה להו שלשה כתובים הבאים כאחד ולדברי הכל אין מלמדים, י"ל דכיון דפלגיניהו קרא דהבערה כתב בלשון לאו וחריש וקציר בלשון עשה גלי לן שלא יצאו שניהם ללמד אלא הבערה דלאו יצאתה ללמד, וחריש וקציר בפלוגתא דר' ישמעאל ורבי עקיבא בפ"ק דראש השנה (ט' א') או לתוספת שביעית או לדרוש על קצירת העומר שהיא דוחה את השבת.

והא דאמרין על חריש ועל קציר חייב שתיים. פירשו בתוספות דאילו כתיב בחריש וקציר תשבות הייתי אומר שהוא אזהרה אחת לשתיים אבל השתא דכתיב בחריש ובקציר משמע בחריש תשבות ובקציר תשבות, ולפי פירושנו אין צריך לכך דעל כרחין לכך יצאו מן הכלל לחייבו שתיים בהעלם אחד, דאילו לחייבו עליהם אחת למה לי קרא שהרי ממקושש למדנו שהוא חייב במקצת מלאכות.

חילוק מלאכות ביום טוב

תלמוד בבלי מסכת מכות דף כא עמוד ב

אמר רבא: יש חילוק מלאכות בשבת, ואין חילוק מלאכות ביום טוב. אמר ליה: עदा תהא. איתיביה אביי: ואין חילוק מלאכות ביום טוב? והתנן: המבשל גיד בחלב ביום טוב ואכלו - לוקה חמש: לוקה משום אוכל גיד, ולוקה משום מבשל ביום טוב שלא לצורך, ולוקה משום מבשל גיד בחלב, ולוקה משום אוכל בשר בחלב, ולוקה משום הבערה; ואם איתא, משום הבערה לא מחייב, דהא איחייב ליה משום בשולו! אפיק הבערה ועייל גיד הנשה של נבילה. והתני ר' חייא: לוקה שתים על אכילתו ושלש על בשולו; ואי איתא, שלש על אכילתו הוא חייב! אלא, אפיק הבערה ועייל עצי אשירה, ואזהרתיה מהכא: ולא ידבק בידך וגו'